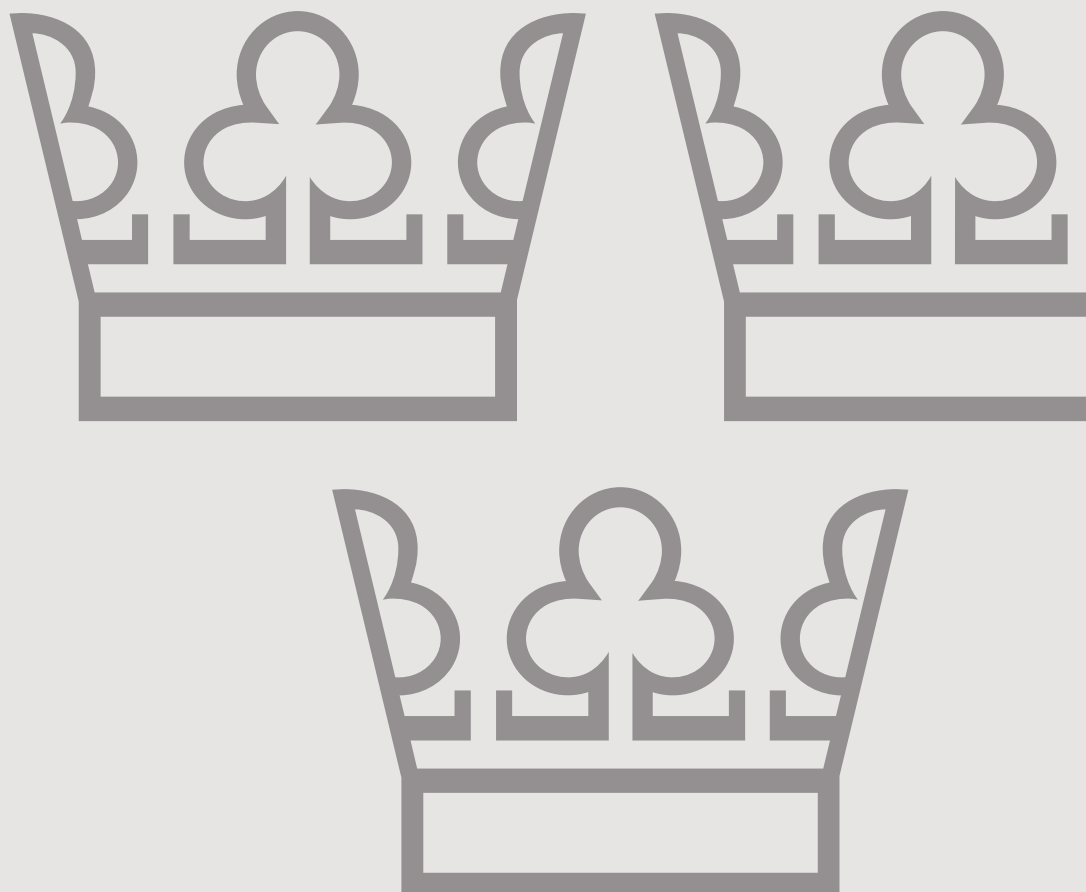


Beslutspromemoria

– ändrade föreskrifter om insättningsgaranti



Sammanfattning

Riksgäldskontoret (Riksgälden) beslutar om ändring i Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti. Ändringen innebär att det högsta ersättningsbeloppet enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska uppgå till 1 150 000 kronor.

I dagsläget är det högsta ersättningsbeloppet 1 050 000 kronor per insättare och institut. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (insättningsgarantidirektivet) ska det beloppet anpassas till motsvarande belopp i direktivet (100 000 euro) vart femte år.

Föreskriftsändringen innebär ett ökat skydd för insättarna eftersom det högsta ersättningsbeloppet höjs i förhållande till det ersättningsbelopp som gäller i dagsläget. För företagen förväntas ändringen medföra vissa administrativa kostnader.

Föreskrifterna träder i kraft den 1 januari 2026.

Innehåll

1.	Utgångspunkter	4
1.1	Bakgrund och syfte	4
1.2	Regleringsalternativ	4
1.3	Rättsliga förutsättningar	4
1.4	Ärendets beredning	4
2.	Motivering och överväganden	5
2.1	Anpassning av det högsta ersättningsbeloppet	5
2.2	Ikraftträdande	7
3.	Konsekvenser	7
3.1	Konsekvenser för samhället	7
3.2	Konsekvenser för insättarna	8
3.3	Konsekvenser för instituten	8
3.3.1	Allmänt	8
3.3.2	Information om insättningsgarantin	9
3.3.3	Uppgiftsskyldighet	9
3.3.4	Avgifter till insättningsgarantin	10
3.4	Konsekvenser för Riksgälden	10
3.5	Överrensstämmelse med unionsrätten	10
3.6	Tidpunkt för ikraftträdande	10
3.7	Speciella informationsinsatser	10
3.8	Övriga konsekvenser	10

1. Utgångspunkter

1.1 Bakgrund och syfte

Bestämmelser om insättningsgarantin finns i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Till grund för regleringen ligger insättningsgarantidirektivet.¹

Sedan den 1 januari 2021 uppgår det högsta ersättningsbeloppet enligt lagen om insättningsgarantin till 1 050 000 kronor per insättare och institut. Det högsta ersättningsbeloppet ska anpassas till motsvarande belopp i direktivet (100 000 euro) vart femte år (artikel 6.5).

1.2 Regleringsalternativ

En förutsättning för att kunna genomföra den föreslagna ändringen är att det sker en ändring i de befintliga föreskrifterna.

1.3 Rättsliga förutsättningar

Riksgäldens bemyndigande att meddela föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet finns i 8 § förordningen (2011:834) om insättningsgaranti.

1.4 Ärendets beredning

Den 4 juli 2025 remitterade Riksgälden ett förslag till ändring i föreskrifterna om insättningsgaranti. Totalt sju organisationer, företag och myndigheter har yttrat sig över remissen.

Riksgälden har övervägt samtliga framförda remissynpunkter och redogör för de mest väsentliga synpunkterna i denna beslutspromemoria.

¹ Europaparlamentet och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning).

2. Motivering och överväganden

I det följande redogörs för Riksgäldens motivering och ställningstaganden i fråga om de aktuella föreskrifterna.

2.1 Anpassning av det högsta ersättningsbeloppet

Riksgäldens ställningstagande: Det högsta ersättningsbeloppet enligt 4 § andra stycket lagen om insättningsgaranti ska uppgå till 1 150 000 kronor.

Den valutakurs som fastställs av Europeiska centralbanken bör användas för omräkning av det högsta ersättningsbeloppet till svenska kronor.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Sparbankernas Riksförbund anser att det högsta ersättningsbeloppet ska uppgå till 1 125 000 kronor och ifrågasätter ett fastställande av det högsta ersättningsbeloppet i intervall om 50 000 kr. Förbundet anser att Riksgälden bör överväga en flexiblere hållning vad gäller intervallet i syfte att bättre harmonisera den svenska garantin med nivån i euroområdet.

Riksgäldens skäl: Av artikel 6.1 i insättningsgarantidirektivet följer att garantinivån för varje insättares sammanlagda insättningar ska vara 100 000 euro för den händelse insättningarna blir indisponibla. I artikel 6.5 i direktivet anges att de medlemsstater som räknar om beloppet till sin nationella valuta vid omräkningen initialt ska tillämpa den omräkningskurs som gällde den 3 juli 2015. Det omräknade beloppet får avrundas i höjande eller sänkande riktning, förutsatt att avrundningen uppgår till högst 5 000 euro. Medlemsstaterna ska därefter vart femte år anpassa de ersättningsnivåer som räknats om till andra valutor så att de motsvarar 100 000 euro.

Enligt 4 § andra stycket lagen om insättningsgaranti får ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt lagen är ersättningsgill, för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp i svenska kronor som följer av artikel 6.1 och 6.5 i

insättningsgarantidirektivet (det högsta ersättningsbeloppet), om inte något annat följer av 4 c § samma lag.

Riksgäldens tidigare omräkning av beloppet baseras på den fixingkurs (tidigare benämnd mittkurs) som Riksbanken publicerade på sin webbplats och som fastställdes av Nasdaq Stockholm Aktiebolag. Denna fixingkurs bör enligt förarbetena användas vid omräkningen.² Nasdaq upphörde den 1 juli 2025 med att tillgängliggöra fixingkurser. I stället publicerar Riksbanken omräkningskurser fastställda av Europeiska centralbanken (ECB). Dessa omräkningskurser utgör mittkurser (kurser mellan köp- och säljkurser) på interbankmarknaden vid en given tidpunkt och bedöms motsvara Nasdaqs fixingkurser.

Enligt Riksgäldens mening bör den valutakurs som fastställs av ECB och som publiceras på Riksbankens webbplats användas för beräkning av det högsta ersättningsbeloppet. Användningen av ECB:s valutakurs innebär att det blir tydligt för såväl insättare som garantimyndighet vilken kurs som gäller för den exakta beräkningen. Valutakursen bedöms inte heller vara mer komplicerad att tillämpa än Nasdaqs omräkningskurs.

När det högsta ersättningsbeloppet räknas om, ska beloppet fastställas utifrån den växelkurs som gällde den 3 juli 2025. Valutakursen uppgick vid denna tidpunkt till 11,2515.³ Det omräknade ersättningsbeloppet uppgår därmed till 1 125 150 kronor.

Det belopp som omräkningen resulterar i får som framgår ovan avrundas, förutsatt att avrundningen uppgår till högst 5 000 euro. Riksgälden anser att det högsta ersättningsbeloppet bör vara så jämnt som möjligt. Beloppet bör även vara enkelt att kommunicera. Riksgälden anser därför att beloppet bör fastställas i intervall om 50 000 kronor. Ett avrundat belopp om 1 150 000 kronor framstår därför som väl avvägt.

Riksgälden anser att det tillvägagångssätt som används vid anpassning av ersättningsbeloppet vart femte år ska vara förutsägbart och bör följa den metod som har använts vid tidigare anpassningar. Riksgälden håller därför inte med *Sparbankernas Riksförbund* att intervallet bör ändras. Den anpassning som görs vart femte år avspeglar heller inte alltid det belopp i svenska kronor som 100 000 euro uppgår till under hela den femårsperiod som beloppet kan gälla utan kommer att avvika mer eller mindre till följd av växelkursförändringar.

² Prop. 2015/16:106 s. 41 f. och prop. 2019/20:80 s. 8.

³ Valutakursen publicerades på Riksbankens webbplats den 3 juli 2025.

Det är en följd av att det högsta ersättningsbeloppet fastställs till ett belopp i svenska kronor samtidigt som växelkursen mot euro är rörlig.

Mot denna bakgrund beslutar Riksgälden att föreskrifterna ändras så att det högsta ersättningsbeloppet uppgår till 1 150 000 kronor.

2.2 Ikraftträdande

Riksgäldens ställningstagande: Föreskriftsändringen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Remisspromemorian hade samma innehåll

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Omräkningen av det högsta ersättningsbeloppet ska göras den 3 juli 2025. Därefter bör Riksgäldens föreskrifter om det högsta ersättningsbeloppet börja att gälla så snart som möjligt.

Vid bedömningen av vid vilken tidpunkt föreskriftsändringen ska träda i kraft bör hänsyn tas till den tid det tar för instituten att anpassa sig till ändringen. Institutet bör ges rimligt med tid för att göra nödvändiga ändringar i till exempel allmänna villkor och den information som instituten är skyldiga att lämna till insättare enligt 11 § lagen om insättningsgaranti. Hänsyn bör även tas till de systemändringar som instituten måste göra för att kunna uppfylla kravet på rapportering av garanterade insättningar till Riksgälden.

Mot denna bakgrund bör föreskrifterna träda i kraft den 1 januari 2026.

3. Konsekvenser

I det följande redogörs för de konsekvenser som Riksgälden bedömer att föreskrifterna får.

3.1 Konsekvenser för samhället

Den anpassning av det högsta ersättningsbeloppet som ska göras på grund av insättningsgarantidirektivets krav på omräkning vart femte år innebär att det högsta ersättningsbeloppet kan komma att höjas, sänkas eller kvarstå oförändrat.

En höjning av ersättningsbeloppet innebär att en större del av inlåningen garanteras. Detta motsvaras av en proportionell ökning av institutens avgifter till insättningsgarantin. Ett sänkt ersättningsbelopp innebär att en mindre del

av inlåningen garanteras. På motsvarande sätt skulle en proportionell sänkning ske av institutens avgifter till insättningsgarantin. Den anpassning av det högsta ersättningsbeloppet som görs nu innebär att en större del av inlåningen garanteras och motsvaras således av en proportionell ökning av avgiftsuttaget.

I övrigt bedömer Riksgälden att föreskriftsändringen inte har några direkta konsekvenser för samhället.

3.2 Konsekvenser för insättarna

En höjning av det högsta ersättningsbeloppet innebär ett högre skydd för insättarna eftersom insättningar som uppgår till ett högre belopp än tidigare skyddas av insättningsgarantin. Ett sänkt belopp skulle på motsvarande sätt innebära ett lägre skydd för insättarna. Insättare som vid en sänkning av det högsta ersättningsbeloppet skulle ha insättningar som inte skyddas av garantin skulle – för att säkerställa att insättningarna som fortsättningsvis omfattas av garantin – behöva överföra insättningar som överstiger insättningsbeloppet till andra institut.

Den anpassning av det högsta ersättningsbeloppet som görs nu innebär att ersättningsbeloppet höjs, vilket således medför ett högre skydd för insättarna.

De institut som är anslutna till insättningsgarantin är skyldiga att lämna insättarna information om insättningsgarantin, bl.a. uppgift om det högsta ersättningsbeloppet (11 § lagen om insättningsgaranti). Insättarna bör därmed få information om det ändrade ersättningsbeloppet från instituten.

3.3 Konsekvenser för instituten

3.3.1 Allmänt

Den föreslagna ändringen i föreskrifterna berör kreditinstitut och värdepappersbolag som tar emot garanterade insättningar. Antalet kreditinstitut och värdepappersbolag som är anslutna till insättningsgarantin uppgick den 30 juni 2025 till 134 stycken, varav 113 tog emot garanterade insättningar.⁴

Föreskriftsändringen innebär främst ökade administrativa kostnader för instituten men bedöms inte påverka konkurrensförhållandena för instituten. Med hänsyn till föreskrifternas innehåll har Riksgälden vid utformningen av

⁴ 5 av 113 institut avser institut som har auktoriserats i ett annat land inom EES och som tillhör den svenska insättningsgarantin genom ett s.k. topping-up beslut.

föreskrifterna inte ansett att det finns behov av att ta särskild hänsyn till små institut.

Regelrådet anser att det saknas dels en uppskattning av storleken på de administrativa kostnaderna för de berörda företagen, dels en motivering till varför förslaget inte påverkar konkurrensförhållandena. Riksgäldens uppfattning är att en höjning av ersättningsbeloppet inte påverkar de administrativa kostnaderna i någon större utsträckning. Vissa kostnader kan uppstå på grund av att institutens rapportering och information om insättningsgarantin behöver anpassas till ett nytt belopp. Riksgälden bedömer att kostnaderna för dessa åtgärder är begränsade. Vidare bedömer Riksgälden att föreskrifternas påverkan på konkurrensförhållandet sinsemellan de avgiftsskyldiga instituten kommer att vara begränsad eftersom samma högsta ersättningsbelopp per insättare gäller för alla institut.

3.3.2 Information om insättningsgarantin

Kravet på att instituten ska lämna insättarna information om insättningsgarantin följer av lag (11 § lagen om insättningsgaranti). Riksgäldens föreskrifter innebär att informationen behöver revideras med det högsta ersättningsbelopp som anpassningen till insättningsgarantidirektivet har resulterat i. Riksgälden bedömer att kostnaderna för dessa åtgärder är begränsade.

3.3.3 Uppgiftsskyldighet

Föreskriftsändringen bedöms medföra vissa administrativa kostnader som är hänförliga till institutens rapporteringsskyldighet. Det gäller dels rapporteringen av garanterade insättningar i samband med det årliga avgiftsuttaget, dels den årliga rapporteringen av garanterade insättningar per kvartal.

Den rapportering som instituten ska göra till Riksgälden gällande det årliga avgiftsuttaget utgår från garanterade insättningar den 31 december föregående år.

Den årliga rapportering som instituten ska göra till Riksgälden gällande garanterade insättningar per kvartal utgår från 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december föregående år.

Den nu föreslagna ändringen påverkar rapporteringen som instituten gör från och med år 2027.

3.3.4 Avgifter till insättningsgarantin

Eftersom höjningen av ersättningsbeloppet innebär att en större del av inlåningen garanteras kommer det ske en viss ökning av institutens avgifter till insättningsgarantin.

Regelrådet anser att Riksgälden kunde ha utvecklat skälen till den valda avrundningen då avrundningen kan få en betydande påverkan på storleken på institutens avgifter till insättningsgarantin. Riksgälden anser att det tillvägagångssätt som används vid anpassning av ersättningsbeloppet vart femte år ska vara förutsägbart och bör följa den metod som har använts vid tidigare anpassningar. Vid samtliga anpassningar av det högsta ersättningsbeloppet har intervall om 50 000 kronor använts.

3.4 Konsekvenser för Riksgälden

Föreskriftsändringen bedöms inte ha några direkta konsekvenser för Riksgälden.

3.5 Överensstämmelse med unionsrätten

Den föreslagna ändringen i föreskrifterna står i överensstämmelse med unionsrätten.

3.6 Tidpunkt för ikraftträdande

Särskild hänsyn har tagits när det gäller tidpunkten för föreskriftsändringens ikraftträdande, se avsnitt 2.2.

3.7 Speciella informationsinsatser

Riksgälden kommer att informera om föreskriftsändringen på myndighetens webbplats (www.riksgalden.se). Institutet som framgår ovan ska informera insättarna om den ersättningsnivå som gäller. Det finns enligt Riksgäldens uppfattning inte behov av ytterligare informationsinsatser.

3.8 Övriga konsekvenser

Regelrådet framhåller att det saknas en beskrivning av förslagets effekter på företagets intäkter. Riksgälden anser att intäkterna för berörda företag sannolikt inte kommer att påverkas av föreskriftsändringen.

Regelrådet bedömer därutöver att det saknas resonemang om möjliga sekundära effekter som kan uppstå till följd av att avgifterna till insättningsgarantin höjs för berörda aktörer. Det gäller t.ex. om kostnaderna för instituten förväntas övervältras på kundkollektivet och om det påverkar spararnas beteende

därmed. Riksgälden konstaterar att avgiftsberäkningen påverkas av flera olika beståndsdelar. Det finns därmed utmaningar med att göra en uppskattning kring hur avgiftsuttaget enbart påverkas av en höjning av det högsta ersättningsbeloppet när avgiftsmodellen består av flertalet indikatorer som varierar. Vad gäller spararnas beteende bedömer Riksgälden att detta tidigast kan värderas efter att föreskrifterna trätt ikraft.